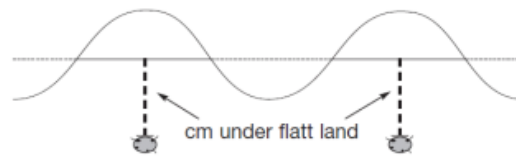

Dyrkingsveiledning

generell for alle potetsorter

- Valg av areal:** Godt drenert jord uten stor erosjonsrisiko.
- Vekstskifte:** Generelt anbefales et vekstskifte på minimum 4 år (3 år uten potet).
- Jordarbeiding:** Det er viktig med løs og god jord fri for stein og klump større enn 30 mm ned til minimum 20 cm dybde. Pløying anbefales.
- Gjødsling:** Det må gjødsles etter sortsegenskaper, hva avlingen skal brukes til, kjemiske jordanalyser, jordtype og lokale erfaringer. Ta kontakt med din lokale rådgivingsenhet eller potetmottaker for hjelp til å sette opp gjødslingsplan.
- Gjødslingshåndboka hos Bioforsk inneholder grunnlagsmaterieell for gjødslingsrådgivning, oppdaterte gjødslingsnormer og korreksjonstabeller.
- Tilleggsgjødsling:* Ved utvasking og fare for næringsmangel i vekstsesongen, ta kontakt med din lokale rådgivingsenhet (www.lr.no). Nitrogenkalkulatoren kan også være til hjelp (se www.bioforsk.no).
- Settepoteter:** Det anbefales en jevn (helst årlig) utskifting av settepotetene med sertifiserte settepoteter. Egen oppformering av settepoteter må gjøres på arealer som er velegnet for potetdyrking. Oppformering må skje i god avstand fra arealer med salgspoteter og minimum et 4-årig vekstskifte.
- Beising:** Svartskurv kan, i konvensjonell dyrking, bekjempes med beising av settepotetene før lysgroing, eller ved setting. Man kan også beise for å bekjempe tidlige angrep av insekter, særlig sikader og teger.
- Lysgroing:** Lysgrodde settepoteter bruker kortere tid på oppspiring, og gir tidligere modne knoller om høsten. Normalt gir lysgroing mindre sykdomsangrep på groene. Generelt trenger poteter ca 224 døgngreder og høy luftfuktighet. Ved temperatur på 12°C regnes det ut slik: $[12^{\circ}\text{C} - 4^{\circ}\text{C}] \times 28 \text{ dager} = 224 \text{ døgngreder}$.
- Setting:** Setting bør ikke skje før jordtemperaturen i settedybden er ca. 8°C midt på dagen. Settedybden bør være 3-4 cm under utjevnet "flatt land" og med ca 7-8 cm jorddekking (se tegning nedenfor).

NB! Husk også å jevne ut traktorsporene

Figuren er lånt fra Notisbok for planteproduksjon, Solør-Odal Landbruksrådgiving

- Radavstand:** Radavstanden vil i hovedsak variere fra 75 til 90 cm. Det er viktig at radavstanden stemmer godt overens med den mekaniseringslinje og produksjon man har. Det betyr at valg av radavstand i en produksjon som innbefatter steinstrenglegging kanskje er en annen enn man ellers ville valgt. Viktige momenter for valg av radavstand er sprøytebombredde og om man kjører 2-rads eller 4-rads sette- og hyppetstyr. I tillegg må jordart og bæreevne og dekkbredde med i vurderingen.

Dyrkingsveiledning

generell for alle potetsorter

- Plantevern:** Ugraset bekjempes mekanisk og/eller med kjemiske midler. Bekjempelse av frøugras rett før potetplantene spirer gir ofte bra resultat (avhenger av preparat og fuktighetsforhold i jorda). Mot kveke bør sprøyting skje når kveka har minst 3-4 blad, og hypping må ikke skje før 7 dager etter slik sprøyting. Det er best å bekjempe kveke og annet rotugras i årene mellom poteter på skiftet.
- Tørråte må bekjempes forebyggende. I økologisk dyrking er det veldig viktig å velge sorter med høyt resistensnivå mot tørråte. Følg med på tørråtevarsler fra VIPS (<http://www.vips-landbruk.no/>) og de lokale anbefalingene for ditt område. Det er viktig å beholde virkningen av tørråtemidlene helt fram til høsting.
- Insekter (potetsikader og tege) kan bekjempes ved beising av settepotetene og/eller ved sprøyting ved angrep i vekstsesongen.
- Hypping:** Hypping foretas helst når riset er 15-20 cm høyt, og før plantene skades av kjøringa. Det kan være aktuelt å hyppe 2 ganger – første gang på 10 cm ris. Utsett aldri hyppinga til regnværet overtar, og plantene blir for store.
- Vanning:** For å få store avlinger med god kvalitet må en sørge for jevn fuktighet fra og med knolldanning. Potetplanta trenger 3-4 mm vann pr. døgn fra 2 uker etter oppspiring. Hyppig vanning med moderate mengder er best.
- Vekstavslutning:** Risdreping foretas ca 7-20 dager før opptak. Avhengig av sort og modningsgrad er det nødvendig med 1 eller 2 gangers kjemisk behandling. Et godt alternativ er å kombinere mekanisk risdreping med kjemisk behandling. Husk behandlingsfristen.
- Høsting:** Riset bør vise modningstegn ved høsting (gulnende ris). Høstinga må skje skånsomt i godt høstvær. Knolltemperaturen bør være minimum 8°C. "Hard" høsting og lav temperatur gir mekaniske skader, noe som vil være innfallspor for sykdommer (bl.a. fomaråte, fusariumråte, blæreskurv). Unngå fallhøyder over 25cm.
- Innlagring/sårheling:** For å unngå angrep av sykdomsorganismer er det viktig med rask opptørking, god sårheling og forsiktig nedkjøling av potetene. Knolltemperaturen må ikke heves etter innkjøring (men det kan skje utendørs et par timer hvis været er gunstig uten sterk sol). "Tørk" potetene med luft som er 0,5-1,0°C kaldere enn knolltemperaturen. Bruk moderate luftmengder. Bruk utelufta til regulering av lagertemperaturen. Unngå kondens.
- God sårheling* gjøres ved å lagre potetene ved samme, eller litt lavere, temperatur enn knolltemperaturen. Beste sårhelingsforhold er 12-14°C og 99% relativ luftfuktighet i 14-21 dager. Ved høyere temperaturer øker risikoen for angrep av bakterier, og mens sårhelingen tar lengre tid ved lavere temperatur. Ved 7-8 °C går sårhelingen nesten helt i stå.
- Lagring:** Etter forlagring 2-3 uker senkes temperaturen til matpoteter og settepoteter langsomt til en lagringstemperatur på 3-4°C i starten/midten av desember. For poteter til industrien kreves ofte høgere lagringstemperatur – se dyrkingsveiledningene for de enkelte sortene (<http://www.potet.no/sortsinformasjon>) Jevn temperatur på lager er viktig for å unngå kondens og tidlig groing. Husk også at potetene trenger frisk luft gjennom hele lagringsperioden. Ved sortering og levering av potetene er det viktig at man unngår mekaniske skader. For å unngå skader bør potetene varmes opp noe før handtering.

